

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖLLE

kirjaamo@stm.fi, copyright@minedu.fi

ASIA Lausunto Euroopan komission Digitaalisia sisämarkkinoita (Digital Single Market) koskevasta strategialuonnoksesta (KOM (2015) 192), lausuntopyyntö 13.5.2015

LAUSUNNON ANTAJA

Säveltäjät ja Sanoittajat Elvis ry

Säveltäjät ja Sanoittajat Elvis ry:llä on jäseninä n. 810 ammattimaisesti toimivaa kevyen musiikin säveltäjää, sanoittajaa ja sovittajaa. Valvomme ja edistämme suomalaisten säveltäjien, sanoittajien sekä sovittajien taloudellisia ja ammatillisia etuja, yhteiskunnallista arvostusta sekä yhteisöllisyyttä.

Elvis ry on Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto ry:n, Luovan työn tekijät ja yrittäjät LYHTY -projektin, Kopiosto ry:n ja Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen jäsen. Tuemme näiden tahojen antamia lausuntoja.

Elvis ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta ja lausuu kunnioittaen seuraavaa.

Ydinviestit

- Kannatamme kulttuurisen monimuotoisuuden periaatteen ja sitä tukevien toimien nostamista yhdeksi digitaalisten sisämarkkinoiden avainkysymyksiksi.
- Etenkin Suomen kaltaisilla pienillä markkina-alueilla toimivien markkinoiden edellytykset ovat selkeämpi ongelma kuin tekijänoikeuksien alueellisuus.
- Mikäli Internet-välittäjä osallistuu sisällön jakeluun, sen ei tule voida piiloutua sähkökauppasääntelyn vastuuvapausäännösten taakse. Välittäjien tekijänoikeudellista vastuuta koskevia sääntöjä on siis selvennettävä.
- EU-tasoinen keskustelu rajoitussäännöksistä tulee rajata kysymyksiin, joilla on merkitystä rajat ylittävässä digitaalisessa toiminnassa. On siis tärkeää, että tekijänoikeuden rajoitukset perustuvat kansalliseen harkintaan.
- On tärkeää tukea ja kannustaa suomalaisia yrityksiä niiden pyrkimyksissä hakeutua rajat ylittävälle tuotteiden ja palveluiden markkinoille. Luovien alojen start up -yritysten toimintaedellytyksiin on erityisesti panostettava.

Musiikki on ollut digitaalisen kaupan edelläkävijä. Se on kuitenkin myös ensimmäisenä joutunut kärsimään suojatun aineiston luvattomasta käytöstä tavalla, joka on heikentänyt ja yhä heikentää alan kannattavuutta ja toimintaedellytyksiä. Sisällön luvattomalla jakelulla on ollut suora vaikutus kuluttajien mielikuviin. On totuttu siihen, että luovan sisällön arvo on vähäinen tai peräti, että se on ja sen kuuluisi olla ilmaista. Tällaisen mielikuvan tukeminen olisi lyhytnäköistä politiikkaa. Uusia, kuluttajia kiinnostavia teoksia voi syntyä vain, jos niiden tekemisellä voi elää.

Tärkein toiminnan edellytyksistä on se, että oikeudenhaltijat voivat luottaa omaisuutensa suojaan. Tämä suoja perustuu vahvaan tekijänoikeuteen sekä siihen, että yhteisötason työkalut tekijänoikeudellisten rikkomusten torjumiseksi ovat riittävän vahvat.

Suomen kaltaisen pienen jäsenvaltion kannalta kulttuurisen monimuotoisuuden periaatteen ja sen

edistymistä myös tosiasiallisesti tukevien toimien tulee olla yksi digitaalisiin sisämarkkinoihin liittyvistä avainkysymyksistä. Kansallisen kulttuuritarjontamme monimuotoisuuden ja elinvoimaisuuden ylläpitäminen edellyttää vahvaa kulttuurituotannon klusteria. Suomalaisten tuotteiden ja palveluiden tulee olla ylivoimaisia kotimarkkinoillaan ja kilpailukykyisiä eurooppalaisilla sisämarkkinoilla.

Kansallisesta näkökulmastamme suurimmat digitaalisten sisämarkkinoiden ongelmat eivät liity sääntelyyn tai kaupan esteisiin, vaan suomalaisten yritysten haluttomuuteen tai varovaisuuteen lähteä rajat ylittävälle tuotteiden ja palveluiden markkinoille.

Kansallisesti tulisi vahvistaa kotimaisten luovien ja kulttuurialojen toiminnan ja kasvun edellytyksiä mm. helpottamalla rahoitusta, järkeistämällä verotusta ja lisäämällä ammattimaisuuden astetta.

EU-tasolla Suomen tulisi korostaa kulttuuridiversiteetin merkitystä ja tavoitella siihen tukeutuvia kotimarkkinoitamme vahvistavia toimenpiteitä. Näitä ovat esimerkiksi suomalaisten luovien ja kulttuurialojen mahdollisuus hyödyntää EU:n rahoitusohjelmia, yritysten verkostoitumisen edistäminen, Suomeen suuntautuvien investointien lisääminen sekä erilaiset vienninedistämistoimet. Vahvat ja innovatiiviset kotimarkkinat luovat vientipotentiaalia.

Suomen tulee kannattaa komission esittämää välittäjien vastuusääntöjen selventämistä. Mikäli välittäjä tosiasiallisesti osallistuu sisällön jakeluun ja toimii siten tekijänoikeudellisen vastuuaseman perustavalla tavalla, välittäjän ei tule voida piiloutua sähkökauppasääntelyn vastuuvapaussäännösten taakse. Lisäksi tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa digitaalisilla sisämarkkinoilla tulee tehostaa mm. niin, että yhdessä jäsenvaltiossa annettu kieltomääräys voidaan panna täytäntöön myös muissa jäsenmaissa.

EU-tasoinen keskustelu rajoituksista tulee rajoittaa kysymyksiin, joilla on tosiasiallista merkitystä digitaalisessa rajat ylittävässä toiminnassa. Tekijänoikeuden rajoituksia säätämällä tai laajentamalla ei tule luoda kilpailuetuja kaupallisille toimijoille, kuten erilaisille internetin välittäjille, kaventamalla tekijänoikeuksien lisensioinnin markkinoita.

Helsingissä toukokuun 16 päivänä vuonna 2015

Aku Toivonen
toiminnanjohtaja, Säveltäjät ja Sanoittajat Elvis ry